

Er ref/dnr: M2021/01277

Vårt dnr: 2021/0042

Miljödepartementet
Miljöprövningsenheten
Kansliråd
Christina Leideman

Stockholm 2 november 2021

Remissvar En rättssäker vindkraftsprövning

Naturskyddsföreningen välkomnar betänkandet *En rättssäker vindkraftsprövning*. För att klara av klimatomställningen krävs en fullständig utfasning av den fossila energin, vilket kommer kräva såväl effektivisering som elektrifiering. För att klara av den ökade elanvändningen i landet är hållbar vindkraft en självklar del av lösningen.

Hållbara vindkraftsetableringar står inför flera utmaningar i Sverige idag. Ett av dessa hinder är det kommunala vetot enligt dagens utformning, där vissa kommuner konsekvent lämnar nekande svar till vindkraftsetableringar medan andra ändrar sina beslut under processens gång.

Naturskyddsföreningen anser att utredningens förslag innebär lösningar på flera av dagens problem. Genom förslagen skulle kommunernas tillstyrkan ske tidigare, bli mer förutsägbara och mer rättssäkra. I förlängningen skulle det kunna bidra till att vindkraftsetableringar sker i områden med bäst förutsättningar ur vind- och naturskyddsperspektiv. I nuläget riskerar vindkraftsprojekt att styras bort från områden som egentligen är lämpliga på grund av problem som den otydliga regleringen av det kommunala tillstrykandet ger upphov till.

Utöver den kommunala tillstyrkan krävs några ytterligare förändringar för att vindkraft ska kunna etableras på ett hållbart sätt i hela landet. Dessa ligger utanför utredningens direktiv, men är ändå värda att nämna i sammanhanget.

En skarp och välfungerande miljöprövning, som säkerställer att vindkraft inte etableras i områden med höga naturvärden, är helt nödvändig för att vindkraftsutbyggnaden ska vara hållbar. Hur en sådan lokalisering kan gå till beskriver Naturskyddsföreningen i rapporten *Vindkraft – en viktig del av framtidens energisystem*¹.

Den hållbara vindkraftsetableringen hindras idag även av Försvarmaktens betydande stoppområden, som i praktiken hindrar vindkraftsetableringar på nästan halva

Sveriges yta. För att vindkraftsutbyggnaden ska nå sin potential krävs även en översyn av Försvarmaktens inflytande.

Slutligen kan en ekonomisk ersättning krävas för att acceptansen för vindkraft ska öka runt om i landet. Dagens system med frivillig bygdepeng är otillräcklig och varierar kraftigt mellan olika projekt. Naturskyddsforeningen föreslår därför en utredning om hur en lokal fastighetskatt eller obligatorisk bygdepeng skulle kunna utformas för att öka den lokala ekonomiska nyttan vid vindkraftsetableringar. En sådan ersättning skulle kunna uppmuntra kommunal tillstyrkan. Genom att ersättningen används för samhällsnyttiga satsningar lokalt skulle även den lokala acceptansen kunna öka.

Polariseringen kring vindkraft ökar kraftigt runt om i landet och Norge kan användas som ett varnande exempel. På endast några år gick Norge från en positiv vindkraftsopinion till en nästan helt negativ, där så gott som samtliga politiska partier nu säger nej till landbaserad vindkraft. Sverige är helt beroende av en kraftig vindkraftsutbyggnad för att klara energiomställningen och en negativ opinion behöver därför förebyggas. Ett par viktiga bidrag till detta vore att säkerställa en hög nivå på miljöprövningen för att undvika etableringar med betydande negativa konsekvenser lokalt samt att införa en lokal ekonomisk ersättning.

För Naturskyddsforeningen

Stockholm dag som ovan

Johanna Sandahl
ordförande

Kristina Östman
Tf chef klimat och juridik

ⁱ <https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/ny-rapport-sa-kan-hallbar-vindkraft-byggas-ut-i-sverige/>